

The
Dr. Yitzchak Belizon z"l
BEIS MEDRASH
OF BOCA RATON SYNAGOGUE

Men's Afternoon Kollel

Sponsored by Frohlich Financial Group, LLC

PARSHAS TETZAVEH- PARSHAS
ZACHOR- PURIM GEMS 5780

Rabbi Ari Mirzoeff

This week's learning is lilui nishmas Yitzchack Meir ben Gershon.

For more information, or to sponsor a shiur, please contact the Rosh Beis Medrash,
Rabbi Simcha Shabtai, at rss@brsonline.org or 347.439.7031

כ"ב
ס"ב
ס"ג

ושמת את שתי האבנים על כתפות
 האפוד אבני זכרון לבני ישראל
 ונשא אהרן את שמותם לפני ד' על שתי
 כתפיו לזכרון. כתוב ברש"י לזכרון שיהיה
 הקב"ה רואה השבטים כתובים לפניו ויזכור
 צדקתם. ולכאורה על שם זה נקראים אבני
 זכרון, אבל אינו מיושב היטב מ"ש אבני
 זכרון לבני ישראל. גם צריך להבין מאחר
 דאמר תחלה ושמת את שתי האבנים על
 כתפות האפוד מאי האי דהדר אמר ונשא
 אהרן, פשיטא שישא אותם. ונ"ל לפרש כך,
 ע"פ שכתב השל"ה עה"פ וזכרתי את בריתי
 יעקב וכו' [ויקרא כו, מן], כי אם אין הבנים
 הולכים בדרכי אבותם הקדושים זכירת זכות
 אבות הוא לרע, כי היו להם אבות טובים
 כאלו והם הולכים דרך עקלקלות, אבל
 כשהבנים אוחזים מעשי אבותם בידיהם אז
 זכות להם כשיזכור ד' מעשי אבות ג"כ.
 ואומר כי אבני זכרון היו לזכור זכות אבות
 לפני ה', אבל גם לישראל היו לזכרון
 שיזכרו אבותיהם וילכו בדרכיהם ושוב
 יזכרו לטוב לפני ד'. והיינו ושמת את שתי
 האבנים וכו' אבני זכרון לבני ישראל, שהם
 יזכרו ע"י זה מעשי אבותיהם, ויהיו בידיהם
 וילכו בדהכס, ושוב ונשא אהרן את שמותם,
 שישא את שמותם ברום המעלה לפני ד',
 על שתי כתפיו לזכרון, שיזכור לבנים
 צדקות אבותם, כנ"ל והוא נכון:

ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו
 פתוחי חותם קודש לה'. ראיתי
 בחי' אגדה לאאמ"ו מאוה"ג זצ"ל [עין חמ"ס
 ע"ס ד"ס פמו] ע"פ שאמרו חז"ל [זמ"ס
 פמ:] דציץ מרצה על עזות פנים, וכתוב
ומצחך נחושה, ולפעמים צריך שיעזו לשם
שמים, הוי עז כנמר לעשות רצון אבין
שבשמים [לזכות ספ"ס], והיינו דכתיב ופתחת
עליו פתוחי חותם קודש לד', שתהיה מדות
העזות קודש לד' ולא לדבר רשות. ואמרת
לפרש בזה סיומא דמתני' אבות, עז פנים

]

(X)

1

לגהינום וכו' יהי רצון שיבנה בהמ"ק כ"ב
 וכו', שאין לו המשך, וי"ל לאחר שאמר הוי
 עז כנמר והיינו לעשות רצון אבין
 שבשמים, ואח"כ מזהיר על העזות בדבר
 רשות, ואמר עז פנים לגהינום, ומי שהוא
 מעיז ועומד בעזות נגד הפושעים ומורדים
 לפעמים יכשל במדה זו גם לדבר עבירה,
 ולכן זה דרך מסוכן, ובזמן שבהמ"ק קיים
היה הציץ מרצה על עזות שלא לשם שמים,
 ולכן סיים מיד יה"ר שיבנה בהמ"ק כ"ב
 וכו', וק"ל:

והיה על המצנפת אל מול פני המצנפת
 יהיה. נ"ל לפרש ע"ד שכתבתי
 לעיל [נדעור הסמון] ע"פ שאמרו שהמצנפת
 מכפר על הגבהות בגובה שבראש, ויש
 מצוה שיגבה לבו בדבר ד', ולכן יהיה הציץ
 עם פתוחי חותם קודש לד' על המצנפת אל
 מול פני המצנפת, להורות כי במקום
 שהגבהות קודש לד' מותר להתגאות וק"ל:

והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את
 עון הקדשים אשר יקדישו בני
 ישראל לכ"ל מתנת קדשיהם והיה על
 מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'. עיין
 רש"י. ונ"ל עפ"י הנ"ל [ד"ס ועיני] שציץ
 מרצה על עזות מצח, ועשיר יענה עזות ע"י
 שרבים צריכים לו, והוא נותן ומפרנס
 לאחרים ורבים יחלו פני נדיב, וע"י זה
 מתגאה לבו ע"פ הרוב ונראה לעין תמיד,
 וע"י הטוב וצדקה שעושה יכשל בעזות
 ועזות מביא לעבירות הרבה כמו שאמרו
 [לזכות ספ"ס] עז פנים לגהינום, ומצות צדקה
 שעשה גורם עבירה ולא לרצון לפני ה', כי
 מצוה גוררת עבירות הרבה לו, אבל כיון
 דהציץ מרצה על העזות שוב נשארה
 המצוה. והיינו ונשא אהרן את עון הקדשים
 אשר יקדישו בני ישראל לכל מתנת
 קדשיהם, היינו אלו העונות שבאים ע"י
 קדשים שיקדישו בני ישראל לכל מתנת

1

כבש'ן יצחק מבארז'אל

3

קדושת

פרשת תצוה

לוי

שלג

ש"ס

והם נגד י"ב שבטי י"ה, י"ב שבטי י"ה, ונתחלה היה התגברות הד', ואחר כך בא ממשלת הג', ונתהפך הכל מ'צרה' ל'רצה' כו, ו'ליהודים היתה אורה ושמחה' (אסתר ח, טז). לכך הצירוף ד"ג, אף שבהיפך אתוון הוא ג"ד גומל דלים, דבאמת אצל ישראל השם יתברך אף שמכה אותם בורא להם רפואות תחילה (מגילה יג, ב), לכך אצל אחשוורוש הקדים השם יתברך רפואה אסתר ומרדכי, כמו שיתבאר במגילה י"ג, לכך גם הצירוף של ג"ד ניחא, דהרפואה הוא קודם למכה, לכך הגימ"ל הוא קודם לדל"ת:

והם נגד י"ב שבטי י"ה, י"ב שבטי י"ה, ונתחלה היה התגברות הד', ואחר כך בא ממשלת הג', ונתהפך הכל מ'צרה' ל'רצה' כו, ו'ליהודים היתה אורה ושמחה' (אסתר ח, טז). לכך הצירוף ד"ג, אף שבהיפך אתוון הוא ג"ד גומל דלים, דבאמת אצל ישראל השם יתברך אף שמכה אותם בורא להם רפואות תחילה (מגילה יג, ב), לכך אצל אחשוורוש הקדים השם יתברך רפואה אסתר ומרדכי, כמו שיתבאר במגילה י"ג, לכך גם הצירוף של ג"ד ניחא, דהרפואה הוא קודם למכה, לכך הגימ"ל הוא קודם לדל"ת:

והם יקחו את הזהב ואת התכלת (כח, ה). עיין פירוש רש"י שפירש:

החכמי לב יקחו מן המתנדבים את הזהב ויש ליתן טעם על שהיו עושיין בגדי כהן משל צבור. דהנה הכהן אף שהיה עושה עבודה ומקריב קרבנות, לא היה עבודתו שלימה אם לא התלבש את עצמו באהבת ישראל, כי כל כהן דלא רחים לעמא לאו פולחניה כלום (עי' זוה"ק ח"ג קמז, ב), כי הקב"ה בעבור אהבת ישראל כתיב 'אשר בחר בנו מכל העמים' (נוסח ברכות התורה), שאומה הישראלית אשר נבחרה מכל האומות, ואז כיון שבחר בנו אז הוא שונא לשונאינו, רק את זרע ישראל הוא אוהב. אבל אצל הכהנים אשר נבחרו מישראל, כתיב (לעיל פסוק א) 'מתוך גו', אף שבחר הכהן מכל ישראל, נשאר האהבה על

ול"זה מרמו הצירוף ד'ג', דהדל"ת קודם לגימ"ל, דדל"ת מורה על ישראל כשהם בצרה חס ושלום, שהם בבחינת דל"ת, אבל ג' דהוא בחינת עושר, על דרך דאמר חכמינו ז"ל (שבת קד, א) ג"ד ג'מול

2

פ"ד. עי' דרושים לחודש אדר ד"ה טעם על אדר: טעם על אדר שיש לפעמים ב' חדשים, דהוא חודש העיבור, משום דידוע דיי"ב חדשים בשנה הם נגד י"ב שבטי י"ה, והנה אדר דהוא מזל דגים הוא נגד יוסף דנמשל לדגים דאין שולט בו עין הרע, כמו שאמר הכתוב 'בן פורת יוסף בן פורת עלי עין', והנה יוסף הוליד ב' שבטים מנשה ואפרים, ולכן יש שני אדרים. ע"כ. וראה מה שצויין בזה בהערה שם. כ"ה. ופירוש רש"י: 'התמזל מזלי'. וע"ע רש"י בראשית ל, יא. כו. ראה פרשת יתרו הערה סה. פז. עי' דרושים לפורים ד"ה לכאר

לעיל
רן:
הרן
הכב
שנה,
שים
יש
חד:
דות
הם
זבה
זמת
שיש
על
הוא
אות
תוב
אר'.
דם
אף
;כ.
דם
דות
את
זהם
כו.
דות
גדה
הוח
י"כ.
ינה,
כל
ו.

3

לעתיד על ידי כן היו יכולים להמשיך הנס על ידי שמות אהי"ה והוא גימטריא כנ"ף עם הכולל כשנתמלא בההי"ן והוא נקרא אה"ה כי כן היתה כוונת המן הרשע ומרדכי ואסתר בבחינתם שהוא ור"ב חס"ד נוצר חסד לאלפים להמתיק האלפי"ן בצדקתם פעלו שיתמלא באלפי"ן והוא לשון ה"א היינו לשון זה הדבר. והיינו שישראל ראוי לעשות להם הנס. ולכך עולה פו"ר ב' פעמים קמ"ג. ולכן באותו פעם היה הנס על ידי כנפים בדרך הסתר עד ביאת משיח צדקינו שיקוים ונגלה כבוד ה' ואז יתגלה אלהותו עלינו עין בעין אמן כ"ר:

זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' (דברים כה, י). דהנה שותא דעלמא לקרא ולכנות אדם רשע בשם עמלק ואין לך דבר למטה שאין לו שורש וטעם. והנה הענין הזה, מפני שעמלק בטומאתו וברשעתו הכניס במלחמה או איזה ניצוץ וענין רע בלב כל איש אשר לא לחם כנגדו כראוי, כי עיקר ענין עמלק הוא היצר הרע צורך כל אדם. וזה מלחמה לה' בעמלק מדור דור (שמות י, טו). דהיינו שבכל דור ובכל שעה היא המלחמה הגדולה אשר אנחנו נלחמים תמיד כל ימי היותנו על הארץ. כי עמלק נוטריקון ע"מ קיסם ו'מרי:

וזה זכור את אשר עשה לך עמלק, לך ממש שעשה בקרבך ענין עמלק עמל קסם ומרי. אשר קרך בדרך, קרך הוא מלשון קרירות שהקרך אותך מהתלהבות. שראוי להיות כל אדם בלבו כמוקד אש לפני ה' תמיד, והיצה"ר מקרר את האדם ומעצלו ובא אליו בכמה מיני פיתוים ומתנכר בלבושים וענינים עד שמפתה את האדם ואומר לאדם מה לך תיגע לריק ותלד לבהלה הלא אתה עשית כמה עבירות עד אין מספר וכבד ממך הדבר לעשות תשובה כראוי ולסגף מה שאתה חייב לכן למה לך ללמוד תורה ולהתפלל בכוונה ועליך נאמר (משלי כא, כו) זבח רשעים תועבה, ואין בידך לא משלות העולם הזה וגם

Handwritten notes and symbols on the right margin, including a large flourish and some illegible characters.

נכזבה תוחלתך לעולם הבא ותירש תרתי גיהנם, שמע נא עכ"פ ושמה בחור בילדותך בעוה"ז ואכול ושתה וייטב לבך היום ואל תדאג דאגת מחר לעוה"ב. וגם מה שאתה רואה כמה אנשים מכונים בשם צדיקים וחסידים ואנשי מעשה אשר הם מיגיעים את עצמם בתורה ובעבודה, אל תביט אל מראיהם כי כלו סג יחדיו ומי יודע מה מעשיהם בסתר. ועוד כהנה מדבר היצה"ר בלב האדם עד שמפילו בעצלות בעבודת השי"ת ומחזק לבו למרות עיני כבודו עד שמוליכו כשור לטבת, לזה הזהיר הקב"ה וזכור את אשר עשה לך עמלק אשר קרך בדרך, שהקרך אותך כשאתה הולך בדרך ה'. ומלת דר"ך ידוע מהאר"י ז"ל רמז על שמות יחודים נפלאים. ובוודאי זה לעומת זה עשה האלהים, שיש להיצה"ר גם כן דרך בטומאתו השם ישמרנו. וזה אשר קרך בדרך, בדרך רשעים, אבל האמת והעיקר שיש להתגבר עליו בכח שמות דר"ך הקדושה ולהכניעו. וזה רמז מלת דרך בפרשה זו וכן נבביאים במפסיר פקדתי שנזכר כמה פעמים מלת דרך ע"ש:

והיה בהני"ח ה' אלהיך. כי מלת בהניח צירוף נ"ח ב"ה. דהיינו כאשר תשכיל ותבין בשם י"ה הם חכמה ובינה ותנוח בס. אז מחה תמחה וזכר עמלק לא תשכ"ח צירוף ת"ש כ"ח, פירוש שלא תהיה תש כח ולא תפול בעצלות ח"ו. ואף אתה הקהה את שיני היצה"ר ואמור לו הנני מתחרט ושב ומתנחם על העבר ומכאן והלאה חושבנא לקבל עלי עבודת ה' באמת שלא אחטא עוד, ואתחבר לצדיקים וחסידים והם יורוני דרך התשובה והאמת. כמ"ש חז"ל (אבות פ"ב מט"ו) והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים. ואזכה לתקן את אשר שחתתי ואתגבר כנגדך תמיד:

והנה המן צור"ר היהודים רמז שהוא בקליפה לעומת מלכות דקדושה, כי צור"ר עולה מלכות תצ"ו מחנות הקדושה שיש במרכבת ארגמ"ן כנזכר בספר היכלות ע"ש ושם הם

Handwritten note at the bottom of the page: *האמר נדאית ל' 5*

3

בחשבון תצ נפרד החשב צורך. וליכא שאמר למלן בדבריו לקנ ואת דתי הנ צדיק שמדבו אהבה יחודיו זה עשה הא קטרוג ושט ומ

ויבז בעיני כי יד לא יכול לו העולם נידו; שונאיהם של יב. ואז יוכי בגמרא (שם), נתחייבו שוב; אמר להם אמ של אותו רש יהרגו ולא ע אמר להם מ משוא פנים לנס. אמר לה לא עשה אק שייכות הקוץ של רשב"י. ו בין כך ובין פירוש רש"י ליה לפרש כ זכו וניצולו נ הוא אשר יש

ונ"ל דלפי פנים י

לפורים

איתא בתיקוני זוהר הקדוש (נח): שפורים כיום הכיפורים¹. אפשר מרמזו גם לזה, שכמו יום הכפורים התענית והתשובה ביום זה, לא אם רוצה אותם האדם לעשותם עושה, רק בין אם רוצה בין לא, מקיימם מפני גזרת הקדוש ברוך הוא.

כן גם שמחת פורים, לא רק אם האדם מעצמו בשמחה או כל כל פנים במצב שיכול לשמח את עצמו צריך הוא לשמח, רק גם אם הוא בשפלות ובשבירת הלב, המוח וכל רוחו נרמס, חוק הוא שצריך על כל פנים איזה ניצוץ של שמחה להכניס אל לבו.

וכן גם ממעלה למטה, כמו שיום הכפורים עצומו של יום מכפר וכריתות². רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ג², ואפילו אם לא השלים כל תשובתו אומר רבי שמכפר לו (יומא פה)³, כן גם בפורים אף שלא היה האיש הישראלי בשמחה כפי שצריך להיות וממילא כל עבודתו שבפורים לא היתה בשלימות מכל מקום. הישועה והשמחה שהפורים פועל על ישראל גם עתה פועל ועושה:

1. "פורים אתקריאת על שם יום הכפורים, דעתידין לאתענגא ביה, ולשנויי ליה מענוי לעונג, ומה דאיהי שכינתא אסור ביה נעילת הסנדל, בההוא זמנא אתמר בה 'מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב', וענוגא וחדוה וכמה טבין מזומנין לגבה, ודא יהא בזמנא דפורקנא בעגלא".
2. רמב"ם הל' תשובה (פ"א ה"ג): "ועצמו של יום הכפורים מכפר לשבים שנאמר 'כי ביום הזה יכפר עליכם', ושם (ה"ד): "אף על פי שהתשובה מכפרת על הכל ועצמו של יום הכפורים מכפר וכו'", מקור דבריו מכריתות (ז). ושם לא מובא הלשון "עצמו".
3. "דתניא רבי אומר: על כל עבירות שבתורה - בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה - יום הכפורים מכפר, חוץ (מפורק עול) [מהלועג על חבירו] ומגלה פנים בתורה ומיפר ברית בשר, שאם עשה תשובה - יום הכפורים מכפר, ואם לא עשה תשובה - אין יום הכפורים מכפר".

הרב דוד אסף זצ"ל

4

הערה: כפי שכתבתי

סמיכת

לכם שהיא
"כח מעשי
לישראל כ
הארץ של
נתנה להם
ונודעת
בראשית כ
העולם, רי
משום כח
העולם, וג
בראשית ע
הגאולה א

ואפשר

יומא טבא
דשמעית
מצווה ועו
מאי טעמא

5

שולטות, וכמו רוצח שחטא בחיים ואיבד חיותו שמשג חיים חדשים באמצעות ערי הלויים. ע"כ שלחה לו בגדים שהוא רמו להסתיר הדברים כדי שיהי' ביכולת להמשיך מעולם הנסתר. אך מרדכי לא קיבל, כי זה יהי' מפאת מרדכי ואסתר ולא מפאת ישראל בעצמם, ולעמוד נגד זרע עשו צריכין דוקא שיהי' מחמת ישראל עצמם ושיהי' לו קיום כנ"ל, ע"כ נדרש שיהי' דוקא בהתגלות כנ"ל שהסרת הטבעת החזירתם למוטב שיתעוררו ישראל בכח עצמותם ע"י סיבובו ברחובות העיר ובזעקותיו ויתגלה עצם ישראל, ואז רק אז יהי' בכחם למשוך חיים חדשים שיהי' להם קיום ולעמוד נגד זרע עשו:

ובבוקר אמור למלך ויתלו את מרדכי עליו, ויש לדקדק שלא כתיב תבקש או תשאל מהמלך אלא אמור למלך דהוא לשון ציווי, וכן לקמן והמן בא אל בית המלך החיצונה לאמור למלך לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו, ומשמע שהמן הי' או במעלה גבוהה על המלך, וכמו שאמרו ז"ל שעשה לו בימה למעלה מבימתו, וכמו שאמרו ז"ל ויזעק זעקה גדולה ומרה, מה אמר, גבה המן מאחשוורוש:

ומכאן כל איש משכיל ישים אל לבו, היות בית המן ניתן לאסתר ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, ובכל פורים מתעורר רשימו מזה, ואז בכח כל איש ישראל לאמור למלך מה"מ הקב"ה נדרך אמירה וציווי כענין הצדיקים גוזרים על הקב"ה והוא עושה לתלות את המן ולמחות את שמו מתוך לבו של עצמו עכ"פ, אך האמירה צריכה להיות לא מהשפה ולחוף אלא בכל אות נפשו, ובאותו חשק ורצון נמרץ שהי' אז להמן לתלות את מרדכי, ואז בודאי אמירתו תעשה פירות, וזהו שאמרו חסידי קדמאי שבפורים יכול כל איש להושע ולהתברר:

שושן פורים

ענין המוקפין שעושין פורים בט"ו כמו שושן, אף שלדידהו הי' יום הנייח ב"ד, ולא

אמור

←

←

נכפל אצלם הנס של המלחמה, יש לומר דהנה כתיב (במדבר כ"א) וישמע הכנעני מלך ערד שאמרו ז"ל (ר"ה ג'), שהוא עמלק ומה שמועה שמע ובא שמע שמת אהרן ונסתלקו עניי כבוד, והענין יש לפרש כי עמלק נקרא קוצץ בן קוצץ, וכבר פירשנו שהוא תמצית הרע של עשו שעליו איתא במדרש (ב"ר פ' ס"ג) שיצא מפוזר ומפורד כאדרת, שפירושו של מפוזר הוא בין איש לזולתו, ומפורד הוא בין הלב והמוח שדוגמתו הוא בין עולם העליון לעולם התחתון, וזהו שאמר המן ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים, כי כל הפוסל במומו פוסל, והיפוך מזה הי' אהרן הכהן, רודף שלום בין איש לרעהו היפוך מפוזר, וגם חיבר העליונים והתחתונים היפוך מפוזר, ולעומת שני אלה היו ענני הכבוד בזכותו, כי ענני הכבוד היו מקיפין את ישראל מכל צד ועשאו אותם חברים היפוך מפוזר, כי ענני הכבוד היו מצרפים אותם וגם באשר היו נמי ענני הכבוד מכסים עליהם מלמעלה כבמדרש שלא יכם שרב ושמש, והי' מקיף על המוח והלב יחד, היתה פעולתו לאחד את המוח והלב, ולעומתו הי' מחבר עולם העליון והתחתון היפוך מפוזר, וע"כ כשהי' אהרן קיים שבזכותו היו ענני הכבוד, היתה קליפת עמלק שהוא מפוזר ומפורד מסולקת לגמרי ולא הי' לו שום מקום לשלוט על ישראל, אך מאחר שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד, חשב עמלק להתפשט בכחו על ישראל להכניס בהם קליפת מפוזר ומפורד כדי שיהי' ביכולתו להלחם עמהם, אך ישראל נדרו נדר, היינו שאחזו בשער הנוץ נטריקון נדר נ' דר, ובכח משרע"ה שכולם חזרו בזכות משה, גברו על עמלק והחרימו אותו, ומדה זו נוהגת בכל דור שעמלק עומד ומצפה אולי ימצא חטא בישראל שבאמצעותו יהי' ביכולתו להכניס בישראל שני אלה מפוזר ומפורד כדי שעיי"ז יתגבר עליהם ח"ו, וע"ז מלחמה לה' בעמלק מדור דור עד שימחה זרעו של עמלק ב"ב:

והנה ישראל בימי המן היו בידם שני חטאים, שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר

ומה שזו לומר ש ומפורד, בעליוניב מסעודתו שחשב ל לא מפרק יהיו נגא הנה הוא ידוע שהי וכבר או היא גור הולך אח לו לזולו אחד ומו חטאים א לשלוט להלשין ולפי ו

עשר בו, הנ"ל ש התשובה היהודים מאהבה ש שני ימי אלה מפו בכל מדי של אות שהשתחו כנ"ל, וכי אבל להי באויביהנו לעתים ו הלבנה ו אחד, וכ אהבת ו שיהי' א כל ישרא תקבל תנ יהיו תמי בעליוניב שלא תופ

Handwritten signature and notes at the bottom of the page.

5

היוג ככ אשתך חתונה

בני מאמרי חדש אדר, מאמר ד, ימי הפורים יששכר קנה

עליונה כל מעשה המן ואחשורוש, אשר המן ביקש לשקול ואחשורוש המלך היה לרצון לפניו מחשבת המן שרצה ליתן השקלים כאילו נעשה הדבר בפועל, וכאשר נעשה הדבר הזה למטה נעשה התעוררות למעלה וכמו שכתבתי לעיל, וזהו מה שנאמר הפיל פור הוא הגורל לפני המן וכו' אדרש שנים עשר הוא חדש אדר, הנה הפיל פור לא נודע מי הוא המפיל, אך הוא ההוא דסתים וכמו שכתבתי לעיל, היינו הש"י כביכול הוא היה המפיל וסיבב שיפול הגורל על אדר, וכיון שנפל הגורל על אדר זמן שמשמיעים על השקלים (שקלים ב.) אזי אמר הקב"ה כבר קדמו שקלי לשקליך, על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, כי הוא יסוד הישועה והגם, ודרוש וקבל שכר כל המשך הפסוקים.

ו) ראה זה דבר חדש מצאתי להרב הגדול מו' חיד"א בספר דבש לפי (מערכת אות פ' סימן כ'), פורים כולל כל הימים טובים, פסח מעבודת לחירות וכאן ממות לחיים, שבועות מתן תורה וכאן הדר קבלוה, ראש השנה ספרי חיים וספרי וכו' וכאן היו נידונים אם לקיים הגזירה אם להנצל, (וניצולים בכל שנה על ידי קריאת המגילה וצדקה, נראה לי), יום הכפורים מחילת עונות וכאן נמחל להם מה שנהנו וכו', סוכות ענני הכבוד וכאן נכנסו תחת כנפי השכינה ורבים מעמי הארץ מתייהדים וכו', (מדרש אליהו (סוף דף נו) בשם יד יוסף), וכתב הרב הנ"ל, ואפשר דלכך בחרו לקרוא פורים על שם הפור, כי ראשי תיבות פורים פסח וסוכות (סוכות נרמו רק בוא"ו החיבור (ויקרא כג מג) כי בסוכות הושכתי וכו' בהוציא אותם מארץ מצרים על כן הוא נמפל לפסח, נראה לי), ראש השנה יום הכפורים לתן תורה.

ו) עוד אבאר לך, (אסתר ט כו) על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, והנה לכאורה הפור הוא הצרה לשונאי ישראל ולמה יכנו שם המועד בזמן הישועה על שם הזה, ואבאר לך בהקדים מה שאמרו רז"ל (מגילה יז) חייב אדם לבסומי בפוריא וכו', הנה מצוה להשתכר בשכרות בימי פורים, ובאמת השכרות הוא מדה מגונה ולמה תהיה במצוה בימי הפורים, ונראה לי על פי דברי חז"ל בגמרא אמר רב ששת אמר ר' אלעזר בן עזריה יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שחרב בית המקדש דכתיב (ישעי' נא כא) ושכורת ולא מיון מיתבי מקחו (של שכור) מקח וכו' אלא שפטור מן התפלה, ומשני, מאי יכולני לפטור מדין תפלה (עירובין דף ס"ה), והנה רב ששת סתמא קאמר, משמע מן כל הדין וגם הש"ס לא קאמר אלא, והביא הרב הגדול מו' חיד"א ולה"ה (דבש לפי ש מג) בשם הגאון מהר"ן הכהן בשם הגאון זקיננו, דאמרו שם בגמרא (דף מ"א:) דגליות ועניות מעבירין את האדם על דעת קונו, ואמרינן בגמרא מאי נפקא מינה למיבעי רחמי, אם כן פטורין העניים מן העונש בדין, דהרי בטבע דקדוקי עניות מעביר על דעת קונו, רק שחייבין על דלא בעו רחמי היינו שלא התפללו על זה, וכיון שאנחנו נקראים שכורים שאין בית המקדש קיים אם כן שכור פטור מן התפלה, אם כן שוב אין כאן שום דין ומשפט, ואתיא שפיר דברי

ה) והנני מוסיף חומש, (אסתר ט כו) על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, אומר לך המעם, דהנה בעת הזעם היה זמן התגברות הדינים דגבורות מנצפ"ך, עיין בכתבי מרן האר"י (פרע"ה ש"ס פ"ו) המ"ן היתה יניקתו מן (שמרי) גבורות מ"נ דמנצפ"ך, וזרש אשתו מן צ' דמנצפ"ך, וחכמיו מן פ"ך דמנצפ"ך, והנה בזמן שליטת הגבורות בהמשך אליהם החסדים מן אות ו' דכורא, הרי אז הוא המתקתן, הנה גם בעת הזעם המגיד מראשית אחרית סיבב סיבה אשר המן ביקש תחבולה לעשות מעשהו על פי הגורל, ואף גם זאת שקרא להגורל פור, וכיון שנוכר למעלה פור הנה נזכר אשר זה עבודת בני ישראל בכל זמן ועידן להמשיך חסד הו' להמתיק הדינים דמנצפ"ך פ"ר, הנה על ידי זה נתבטל המן אשר היה יניקתו מתוקף ושמרי הגבורות, וחסד י"י מעולם ועד עולם על ישראל, אם כן עיקר הנס מה שעלה לזכרון הוא מעשה הפור שנעשה למטה, וזה היה מפעלות הש"י, וזהו שנאמר בחדש הראשון וכו' הפיל פור וכו' לפני המן, מי היה המפיל ההוא דסתים, הש"י פעל כל זאת שיפיל גורל וקראו כלשונו פור, בכדי שיעמוד ריוח והצלחה ליהודים, על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, כי הוא עיקר יסוד הנס וההצלחה, על כן תיקנו בימים האלה משלוח מנות ומתנות לאכיונים גמילות חסדים וצדקה, אשר על ידי זה ממתיקים הגבורות בחסדים כידוע (פרע"ה ג בהקדמה), הכן.

בעת
דומה
שהגיד
אשר
אשר
חשש,
יברים
ועל
לידע
ודרכי,
תבין
זמלך,
הנני
לפני
זקלים
זעלים
היפך,
ז ח"ו
תיהם
ר על
שראל
ל ידי
המלך
זגילה

האלה
זדקנו,
קראו
דהנה
היה
זכנים
זולות
בלבו)
הגורל
לידים
יו על
ר על
סיבה

נמשך שש החיים . והיא ענין אחד עם ח"ן שהוא גי' ח"ים . ולזה היה הישועה דרך זה שעי"ן ותשא חן . נמשך החיים לכל ישראל :

ברוך

מרדכי היהודי . ברוך הוא לשון מקור : כמו בריכה שממנה נובע ומתפשט לכל הנהרות . רומז שקדושת פורים היא ברו' מקור ושרש לקדושת כל השנה . לכן אין צפורים שום מלוא חדשה מיוחדת . כמו בכל המועדים . שיש בכל מועד מלוא חדשה : כמו בפסח הכזית מל' . [צסוכות הסוכה וכו' מיינס] אבל צפורים אין שום מלוא חדשה מיוחדת . ואדרבה . המלוא היא רק משתה ומשתה . להתענג ולשמוח [גם המ"מ ומל"א מובא בכל השנה וכמבוא' במ"א וצפוסקים לענין שהחיינו] . מפני שהוא המקור . והוא כענין מאמר האו"ק מפני מה לא אשתכח מנח ביומא שביעאה . משום דהאי יומא מתברכין מיינה כל שחא יומין עילאין . והרועי חייב איניש לבסומי צפוריא עד דלא ידע בין א"ה לברוך מרדכי . רומז שקדושת פורים היא ממקור העליון . ששם אין שום חפיסה והשגה . אף שקדושת כל המועדים המה משורש קדושה שלמעלה . מ"מ יש בהם ל' חפיסה מהמת המלוא מעשיות שיש בהם . לא כן קדושת הפורים אינו בשום ל' חפיסת אדם . וזהו עד דלא ידע . וזהו ברוך מרדכי היהודי . ברוך הוא מקור כנ"ל . וגם ר"ת "מרדכי" היהודי . אותיות השם הקדוש מ"ה . המורה על מקורא דכולא . כדאיתא בתקוני זו"ק . איבו שם מ"ה דאיבו אורח אילנות . ואיבו שקיא דאילנא כו' . ולזה הפורים בסוף השנה מסדר החדשים . וממנו מתחיל התפשטות הקדושה להתחלת השנה . והוא ג"כ ברו' השם הקדוש מ"ה כתר עליון . דאיבו כתר מלכות . מגיד מראשית אחרית כידוע : ר"ת "ברוך" מרדכי "היהודי" . גי' שני השמות הקדושים הוי"ה הוי"ה . רומז על חיקון הכוב והעתיד : וממילא נתקן גם העבר :

על מלוא ליה מלינו כלשון זה : מה דעך סיני לחברך לא העביר זהו כלל כל החורה כולה . וכאשר קיימו וקיבלו אח החורה מחדש . נפתח להם מהור ושרש כליות החורה במלוא משלוח מנות : המורה על גדול אהבה בין איש לרעהו . ולא מנה החת רק שתי מנות . המורה על רבוי והתפשטות האהבה ביומא . בגדול מדינות הל' . וזהו נכלל טהרת הל' בכל הז' מדות הקדושות שהם כליות החו"ק . כי הוא זה אהבת חסד שבקדושה . ומלך האהבה שאובד לרעהו כמוהו . פשיטא שאין מקום לרין להחזיר נדו . וזהו הטהרה שבמדת הגבורה . גם אם חזירו חזיי עליו . אין מקום להפאר עליו . וזה הטהרה במדת החפארת . ופשיטא שאין שייך רעון ניוח לא' על חזירו . וכן בכל השבע מדות . ורומז בר"ת "משלוח" מנות "איש" לרעהו גי' ע"ז . רומז על הז' מדות . וכל מדה כולה בעשר . ורומז שמאבהב וגדלת הל' שאנו משינים צפורים . נמשך לנו הטהרה בכל השבע מדות אכ"ר :

ד' חפץ לפען צדקו יגדיל תורה ויאדיר . לכוין ענין יגדיל תורה . אף שייך לומר לשון הגדלה והוספה על החורה . שהיא נלחית . ועליה אין להוסיף וממנה אין לגרוע . וכל הנביאים לא פתחו ולא הוסיפו על מה שכתוב בחורה . אך י"ל שע"ז מסיים הפסוק ויאדיר . הרומז ליום הפורים שהוא בחודש אדר . ויום זה הוא עת ותוקף החו"ק . במה שקבלנו אותה מחדש אחר כל שפלות מעמדנו שהיה אז . והכל נמתק . ונכנסנו מחדש תחת עלו ית' . והמתקב ז' היא גידול החורה . וזהו יגדיל תורה ע"י ויאדיר . שהשפיע לנו הש"י קדושת החודש אדר וכנ"ל :

תרכ"ו

שבת הוא מלעוק ורפואה קרובה לבא . יתכן גם על פורים . כדאיתא בספיה"ק עבודת ישראל . שפורים הוא מעין קדושת שבת . כש"י ונוו מאויביהם . שמלת ונוח מורה על קדושת שבת מקור הנייחא . וכמו שבשבת אין שייך שום זעקה . כן גם צפורים אין שייך שום זעקה . כי בקדושת פורים נמתק הכל . שכמו שהיה אז מוכן יום זה לפני הישועה לתכלית הדוחק ח"ו . והפך מאבל ליו"ט .

של תיקון אוה"ע ע"י ישראל היתה בעיקר בימי הפורים, ע"כ הדבר תלוי
בבחירה ולא בהכרח, משו"ה הדר קבלוה לאורייתא ברצון גמור.

(גנזי דאיה א)

▲ ▲ ▲

במגילה (טז ב), "ליהודים היתה אורה" (אסתר ח טז), זו תורה. י"ל כי ענין שם
אורה לתורה היינו כמה שמאירה לכל העולם כולו, כמ"ש (יחזקאל מג ב) "והארץ
האירה מכבודו", וכמ"ל שעיקר פעולת ישראל על כל העולם הי' בימי המן,
שראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו, שאפי' בגלות לא יעזוב ד' את עמו,
ועי"ז מתדבקים גרים בישראל, כי אין מקבלים גרים בשלותן של ישראל*. גם
ע"י הפיזור בין אוה"ע מתודעים אוה"ע מאמונת ישראל וחוזרים למוטב בכמה
דברים, ע"כ אמר: "אורה זו תורה".

(גנזי דאיה א)

▲ ▲ ▲

מגילה. סתם מגילה היא מגילת אסתר. מחצדי חקלא נקראים בעלי הסוד,
ושורש הנסתרות לד' אלהינו הוא י"ה, ע"כ מגילה אותיות מגל י"ה, מגל הנצרך
למחצד חקלא, של ההסתר דהסת"ר אסת"ר, שמכאן אסתר מה"ת, ובשתי
ההסתרות אי"ה כח"ב כלולים בהן. וגמל, אעלך גם עלה, סימן טהרה הפנימי,
שחזירתו לטהרה תלוי' בעליית כל הירודים, שהוא למעלה מחזיר, העתיד
להחזר לטהרתו מצד עצמו לבדו, מצד סימן טהרה החיצוני שבו, גמל י"ה,
ומתקנת בזה הלגימה, דעת קרח, בחנפי לעגי מעוג, בשביל לגימה נפלו,
סימן אחד דטהרה הנבלע בטומאה, העלאת גרה בלא הפרסת פרסה, ובלועי
קרח יעלו, מוריד שאול ויעל, ע"י אכילה דקדושה, שפורים הוא לעומת יוה"כ
שאינ בו אכילה ושתייה, מרובה דוקא באכילה ושתייה, והשתייה יש בה מעין
ריח ביסוס, והריחו ביראת ד', מוריד שאול, שאול, ואסתר מדבית שאול קא
אתיא, אך את דמכם לנפשותיכם אדרש, למעט כשאול שחמל על אגג, משום

* ע"י יבמות כד ב, עו א, שבימי דוד ושלמה לא קיבלו גרים.

ע

שהציץ
עליו,
ועשית
עמלק,
בנבואר
מקור ו
ב', ונח
לכ"ה,
אין פה
דאילנא
בטן גוי
הגבורה
הקומה
מעליא,
באלף,

* מגילו
קכב, פנ
בן י"ה;
חלץ י"ד
שרה: ע
שתייה.

"מ
ד' רכט:
סוד ה' ג
א"

ספר איתא תעבד איתא ב

8

מזרע היהודים שיש בו פנימיות הכח להוליד תולדות ולהכניס נפשות להיות מתיהלים:

[תרמ"ח]

איתא בגמרא¹ אורה זו תורה. שמחה יום טוב. ששון מילה. ויקר תפילין. וצריך ביאור. ומה שינה הכתוב את טעמו ולא פירש ליהודים היה תורה ויום טוב ומילה ותפילין. אבל הענף הוא שזה עצמו היה הגאולה והישועה שהרגישו בני ישראל זאת בנפשותם. כי התורה היא האורה. והמילה ששון. כי בוודאי אותו הדור שזכו לנסים בכח התשובה. בוודאי נתעלו נפשותם. ובאו לאמונת התורה. ונתמלאו אורה בכח התורה. וששון בכח המילה כו' וזה עצמו מה שדרשו חז"ל² הדר קבלוה בימי אחשורוש. פירש רש"י³ מאהבת הנס. שמקודם היו בבחינת אמונה כמו שכתוב² כפה עליהם ההר כו'. ועתה הבינו בעצמם חיבת התורה ומצות. וזה שכתוב² קיימו מה שקבלו כבר שמקודם היה בחינת קבלה ואמונה ועתה נתגלה להם בפועל בנפשותם. ובאמת עמלק ימ"ש מעכב התגלות הקדושה. וכביכול מעורר גם בשמים הסתרות ודינין. כמו שכתוב⁴ שנשבע הקב"ה שאין שמו שלם עד שימחה שם עמלק. לכן אחר מפלת המן כתיב (אסתר ה' ט) וחמת המלך שככה. שמקודם היה הגזירה גם בשמים. שכמו שצדיקים מעוררין את רצון בשמים. כמו כן הרשעים מביאין כעס וחימה עליהם תפול. ואחר

9

שנתלה שכך חמת המלך ונעשה את רצון בשמים. ונתגלו הארות הגנוזים. ונתקרבו נפשות ישראל אל התורה. ועמלק הוא מעכב התגלות תורה שבכתב ושבעל פה. לכן כתיב (שמות י"ד) כתוב זאת זכרון בספר הוא בחינת שבכתב. ושם באוני יהושע הוא שבעל פה. וכן אמר אותו רשע (אסתר ג' ה) ורתיהם שונות לשון רבים שבכתב ושבעל פה. ועיקר התרגזנותו על שבעל פה. וזהו דתיהם שמוציאין מעצמם סייגים ומצות כמו שכתוב⁵ וחיי עולם נטע בתוכינו: בענין⁶ שנשאת אסתר לאחשורוש. נראה שהיה צריך תיקון זה לתקן החטא שנכשלו אז בנשים נכריות כמו שכתוב בעזרא (אסתר י' יז). והוצרכה אסתר להוציא ניצוצי קדושה שנתפזרו בסטרא אחרא על ידי חטא הנ"ל:

בענין קביעות הימים למשתה. נראה כי בימים הללו יש תיקון לבחינת הגופים. דאיתא⁷ רחל תפסה פלך שתיקה. וכן בנימין ישפה ואינו מגיד. וכן אין אסתר מגדת (אסתר ב' כ) ע"ש במדרש. ואיתא⁸ לא מצאתי לגוף טוב משתיקה. שזאת הוא תיקון הגוף על ידי השתיקה. ורמז לזה יין דאיתא⁹ כשם שקול ודיבור יפה לבשמים כן קשה ליין ע"ש במנחות במשנה שהיה הגיבור מושך היין בשתיקה. דאיתא¹⁰ תמרי וריחני פקחין. ונראה שהם ב' מיני חכמות. חכמה שבראש בחינת הנשמה והוא בחינת הריח כדאיתא¹¹ איזהו דבר שהנשמה נהנית ולא הגוף זה הריח. והוא בבחינת הקול והדיבור בתורה ותפלה שהוא המשכת כח הנשמה. ויש חכמה הבאה על ידי תיקון

1 מגילה טו ע"ב, עין שנת תרמ"ה הערה 2.
2 שבת פח ע"א.
3 שם ד"ה 'בימי אחשורוש'.
4 רש"י שנות יז, טו ד"ה 'כי יד', עין שנת תרל"ד הערה 8.
5 טור א"ח, קלט, עין שנת תרמ"ב הערה 1.
6 'כיוון שנשא את אסתר...' (אסתר ו, יא); פסיקתא רבתי טו, ד"ה 'החדש הזה לכם'; ועין מגילה יג ע"ב; סנהדרין עד ע"ב.
7 'רחל תפשה פלך שתיקה... בנימין ישפה - יש פה, יודע במכירתו של יוסף ואינו מגיד... אסתר - אין אסתר מגדת...'

4- Rav Kluger- Page 73- Parak.com